

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi SINTEZ GAZ KIMYOSI VA TEXNOLOGIYASI		
Fankodi: SGKT2406	Fanga ajratilgan kreditlar(ECTS):6	davomiyligi: 1semestr
Kafedra:Asosiyorganiksinteztexnologiyasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Kimyoviy texnologiya (asosiy organic sintez)		
Fanma'ruzao'qituvchisi: Hamrokulov G'afurjon Begimqulovich		
Fangaajratilganumumiysoatlar:180	Email:gafurjonhamrokulov@gmail.com	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Jo'raqulov Sherbek Baxtiyorovich		
Prerekvizitlar: Kimyo sanoativaTanlovturi: majburiyfanumumta'limkadrarnitayyorlash		
<p>Fanningqisqachabayoni:Hozirgi, butun dunyoda neft mahsulotlarining narxi ko'tarilib borayotgan paytda, yonilg'i va moy kabi materiallardan oqilona foydalanish muammosi dolzarb bo'lib bormoqda.</p> <p>Er usti transporti tizimlarida ishlatiladigan ekspluatasion materiallarga gazsimon va suyuq yonilg'ilar, moylar hamda maxsus suyuqliklar kiradi.</p> <p>Zamonaviy yonilg'i materiallarining resursi cheklangan tabiiy neftdan tayyorlanadi; bundan tashqari xalq xo'jaligining ko'p tarmoqlari neftdan xom ashyo sifatida tobora ko'proq foydalanmoqda. Shu sababli yonilg'i uchun sintetik materiallardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Bu materiallardan foydalanish ichki yonuv dvigatellarning sifat ko'rsatkichlarini sezilarli yaxshilash va energiyaning qayta tiklanadigan manbalaridan foydalanish imkonini beradi. Yonilg'i va moylash materiallarini to'g'ri tanlash va ulardan oqilona foydalanish ko'p jihatdan texnikaning ishonchligini va xizmat qilish muddatini hamda ularga xizmat ko'rsatish va ularni ta'mirlashga sarflanadigan harajatlarni belgilaydi</p>		

Fanning maqsadi: talabalarni turli organik moddalar, birikmalar, ularning olinishi reagentlar va preparatlarning turli reaksiyalarini qo'llab sintez qilish usullarini o'rgatish. Aniq bir birikmalarni sintez qilish yo'nalishi bo'yicha sintez reaksiyasini ratsional rekuperativ texnologiya bilan jihozlash va bu jarayonlarni kechishini boshqarishni o'rgatish

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- neft haqida qisqa ma'lumotlar; neftni to'g'ri haydash; yonilg'ilar, moylovchi materiallar, maxsus suyuqliklar va konstrukcion ta'mirlash materiallari haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
 - benzinlar va dizel yonilg'ilarini qo'llash; moylar sifati va markasini aniqlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;
- moylash materiallari zichligini aniqlash; yonilg'ilarning fraksion tarkibini aniqlash malakalariga ega bo'lishi kerak.

Amaliymashg'ulotlar

Amaliymashg'ulotlarmultimediaqurilmalaribilanjihozlanganauditoriyadaharbirakademikguruhgaalohi dao'tiladi.Mashg'ulotlarfaolvainterfaolusullaryordamidao'tiladi,“Keysstadi”texnologiyasiishlatiladi.Ko'rgazmalimateriallarvaaxborotlar multimedia qurilmalariyordamidauzatiladi.

Mustaqilta'lim

Mustaqilo'zlashtiriladigan mavzularbo'yichatalabalartomonidantaqdimotlar,guruhbilanishlanmalar,refe ratlartayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlarh	Laborato riyasoatlarh jmi	Amaliym ashg'ulot soatlarh jmi	Mustaqil ta'limso atlari

1	Fanga kirish. Gaz kimyo sanoatining vujudga kelishi tarixi va rivojlanishining asosiy yo'nalishlari	2		2	
2	Gaz kimyoviy sintez xomashyolarining asosiy manbalari. Gazni qayta ishlash zavdlari gazlari. Uglevodorod xomashyosiga qo'yilgan talablar.	2		2	
3	Tabiiy gaz tarkibidagi uglevodorodlar. Tabiiy gaz tarkibidan olinadigan suyuq uglevodorodlar.	2		2	
4	Olefin uglevodorodlar. Gazni destruktiv qayta ishlash jarayoni. Gaz holdagi olefinlarni olishning maxsus usullari	2		2	
5	Atsetilen ishlab chiqarish. Kalsiy karbiddan atsetilen olish. Regenerativ pechlarda termik kreking.	2		2	
6	Atsetilen asosida aromatik birikmalar olish jarayonlari	2		2	
7	Uglevodorodlarni oksidlash. Parafin uglevodorodlarni oksidlash. Propan va butanni oksidlash..	2		2	
8	Spirtlar ishlab chiqarish. Etilenni to'g'ridan-to'g'ri gidratatsiyasi	2		2	
9	Ikki atomli spirtlar olish. Etilen glikol ishlab chiqarish usullari.	2		2	
10	Polimerlar texnologiyasi. Plastmassalar ishlab chiqarish. Polistirol, polivinilxlorid, ftoroplastlar.	2		2	
11	GTL va CTL texnologiyalari. Uzbekistan GTL zavodi haqida.	2		2	
12	MTO texnologiyasi haqida.	2		2	
Jami		24	24	24	108

Adabiyotlar

1. A.G.Azimov, R.X.Yuldashev, E.N.Yusupxodjayeva. Neft va gaz kimyosi. -T.: Fan va texnologiya, 2017. -332 bet.
2. Ш.С.Арсланов, Ш.А.Муталов, Т.В.Ривкина. Технология производства переработки нефти и газа. -Т.: Fan va texnologiya, 2019. -268 bet.
3. С.Б.Бержичинская. Химия и технология нефти и газа. Инфра-м, 2020. -416 bet.
4. Юсупова Лола Азимовна. Технология синтеза виниловых эфиров на основе диолов и их свойства. Ташкент, 2019. -131 bet..

Internet saytlari

1. <http://tkti.uz>
2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sawmill>
3. http://www.mebeldok.com/kak_rabotat/uchim_chertezi.html
4. <http://www.e-booksdirectory.com/listing.php?category=96>
5. <http://www.xumuk.ru/encyklopedia/2/4997.html>

6. <http://www.dissercat.com/content/khimiya-drevesiny-i-ee-osnovnykh-komponentov-khimicheskaya-aktivnost-komponentov-drevesiny-p>
7. <http://www.chem.msu.su/rus/jlib/cyr/306/welcome.html>
8. www.ziyonet.uz
9. www.google.uz
10. www.wikipedia.ru

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00–12.00	209
2.	Shanba	10.00–12.00	209